3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جۇنىندەگى ئىگىمە ئىماجلىسىنىڭ رۇحىن ۋېرەنەيىك، دايەكتىلەندىرىلىك جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇغا قۇلشىنايلىق

ھەكنى ئىبر تۇتاس جوسپارلاۋدى ويداعداي يگەرىپ، تاماشا باستاما باستايلىق

شىنجياڭ الەمدىك دەڭگەيدەگى كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسى شوعىرىن قالىپتاستىردى

تيانشان باعامى

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىتلشسى ما ينيك

شىنجياڭ دۇڭفاڭ شي ـ ژاڭ ئىتۇستى مەتال شەكتى سەرىكتەستىگى (تومەندە قىسقارتىلىپ "شىنجياڭ دۇڭفاڭ شي ـ ژاڭ" دەلىندى) جۇندۇڭ كاسىپ باقشاسى كرەمنى جاپىراقشالارىن سۇرىپتاۋ سەحىندا شارشى پىشندەگى كرەمنى جاپىراقشالارى سۇرىپتاۋ ماشىناسىنىڭ ۇلاسپالى جەلىسىنەن رەت ـ رەتمەن شعارىلىپ جاتقى؛ حىشىڭ كرەمنى جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى (تومەندە قىسقارتىلىپ "حىشىڭ كرەمنى سەرىكتەستىگى" دەلىندى) كومىر، ەلەكتر، كرەمنى ئىبر تۇلعالانعان كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريال اينالمالى ەكونوميكا كاسىپ سالاسى باقشاسىندا 14 ئوندىرىس جەلەسى تولىق جۇكتەمەلىلىكپەن ئوندىرىس جۇرگىزۋدە... جاڭا جىل باستالىسىمەن شىنجياڭنىڭ كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسى ئساتتى باستاما اشىپ، نەگزگى كاسىپ كورسەتكىشتەرىنىڭ ارتۇ مولشەرى ايتارلىقتاي بولدى.

كەزەكتە، جاڭا ەنەرگيا، جاڭا ماتەريالدار تاسى ورگە دومالاعان ومىرشەڭ كاسىپ سالاسى بولىپ وتىر. كرەمنى نەگزدى ماتەريالدار جاڭا ەنەرگيانىڭ، جاڭا ماتەريالدارىدىڭ نەگزگى شيكىزاتى رەتىندە، ەمەلەكەتتىڭ ستراتەگيالىق جاڭادان گۇلدەنگەن كاسىپ سالالارىنىڭ دامۇندا، "كومىر قىشقىل گازىنىڭ شعارلۇىن ەڭ جوعارى مانىنەن اسرماۋ، كومىر قىشقىل گازىن بەيتاراپتاندىرۇ" نىساناسىنىڭ ئساتتى اتقارىلۇندا ايرىقشا ماڭىزعا يە. كرەمنى شيكىزاتىنىڭ ئرى رايونى رەتىندە، حالقارالىق باسەكەلىك قۇاتقا يە وسى زامانعى كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسى جۇيەسىن جەدەل ورناتىپ، الەمدىك دەڭگەيدەگى فوتوۋولتتىق كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريالدار كاسىپ سالاسى شوعىرىن جانە جۇڭگونىڭ فوتوۋولتتىق كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريالدار بازاسىن قالىپتاستىرۋدا شىنجياڭ تاپتىرماس دامۇ ورايىن قارسى الدى.

مالتا تاس قۇننىڭ ەسەلەپ ئوسۋ سىرى

جوڭعار وپىراتسياسى مالتا تاستار ۴ار ئتۇرلى ئوندىرىس تەحنولوگيالىق تارتىپتەرىنەن وتكەن سوڭ، كۇن ەنەرگيالىق باتارەيا تاقتايشاسىنا ورناتىلاتىن باتارەيا جاپىراقشالارىنا اينالىپ، فوتوۋولتتىق ەلەكتر شعارۇىعا پايدالانىلۇدا. "تاستى التىنعا اينالدىراتىن" مۇنداي تەحنيكا كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريالداردان قول ۇزە المايدى.

"مالتا تاستاعى كرەمنى قوس توتىعىنىڭ تازالىق مولشەرى 98.5%تەن جوعارى دەڭگەيگە جەتىپ، جارىلىسقا توزىمدىلىگى لايىقتى بولسا، ونى ونەركاسىپتىك كرەمنى ەتىپ قورىتىپ شعىپ، تازارتىلعاننان كەيىن كوپ كريستالدى كرەمنيگە اينالدىرۋعا، ونان سوڭ ونى جالاڭ كريستالدىق كرەمنى تاياقشاسى ەتىپ سوزىپ، اقىرىندا كەسپ كرەمنى جاپىراقشالارىنا اينالدىرۋعا بولادى"، ـ دەيدى شىنجياڭ دۇڭفاڭ شي ـ ژاڭنىڭ قاتىستى وندىرىسكە جاۋاپتىسى جاڭ ىر ـ ۋ.

كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريالدار فوتوۋولت، اۋتوموبيل، عارىش، ەلەكترون سياقتى كوپتەگەن سالالاردا كەڭىنەن قولدانىلادى. شىنجياڭ ەلمەزدىڭ ونەركاسىپتىك كرەمنيىنىڭ، كوپ كريستالدى كرەمنيىنىڭ باستى ئوندىرىس رايونى سانالادى، 2021 ـ جىلى رايونمىزداعى كوپ كريستالدى كرەمنيدىڭ ئونىم مولشەرى 297 مىڭ 600 تونناعا جەتىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 22.5% ارتىپ، بۇكىل ەلدىڭ جالپى ئونىم مولشەرىنىڭ 58.9%ىن يەلەدى.

ونەركاسىپتىك كرەمنى مەن كوپ كريستالدى كرەمنى سياقتى باستاپقى وڭدەلگەن ونىمدەرگە سالىستىرعاندا، جالاڭ كريستالدى كرەمنى مەن فوتوۋولتتىق جاپىراقشالار كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريالدار كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى دەڭگەيلى ونىمدەرى سانالادى. شىنجياڭ دۇڭفاڭ شي ـ ژاڭ جۇندۇڭ كاسىپ باقشاسى رايونىمىز بويىنشا كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسى تىزبەگىن فوتوۋولتتىق جاپىراقشالار سالاسىنا دەيىن كەڭەيتكەن بىردەن ـ ئىبر ئوندىرىس بازاسى سانالادى، ول شىنجياڭنىڭ فوتوۋولتتىق كاسىپ سالاسىنداعى اقتاڭداقتى تولتىردى.

بيىل اتالعان كاسىپ باقشاسى جالاڭ كريستالدى كرەمنى ئوندىرىس جەلىسىن جاپىراي جاڭارتىپ، اۋتوماتتى ئوندىرىس دەڭگەيىن ونان ارى جوعارىلاتىپ، جالاڭ كريستالدى كرەمنى جاپىراقشالارىنىڭ ساپاسىن كوتەردى. جاڭ ىر ـ ۋدىڭ تانسترۇىنشا، شىنجياڭ دۇڭفاڭ شي ـ ژاڭ قازىر كرەمنى جاپىراقشالارىنىڭ ئوندىرىس تەحنولوگياسىن ۇزدىكسىز جاقسارتىپ، كرەمنى جاپىراقشالارىن جىگشىكەلەپ كەسۋ جانە جاپىراقشالاپ كەسۋ بەتالىسنا قاراي دامۇدا ەكەن.

"قازىرگى تاڭدا، شىنجياڭنىڭ كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسىنىڭ ئونىم قۇنى ۇزدىكسىز ارتىپ، ئونىم تۇرلەرى توقتاۋسىز مولايىپ، ئونىم مولشەرى تولاسسىز كوبەيىپ كەلەدى، ئىبر ئبولىم ونىمدەردىڭ ئونىم مولشەرى بۇكىل ەلدىڭ الدىڭعى قاتارىنان ورىن الدى"، ـ دەيدى اۋتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مەڭگەرمەسى ەلەكتروندىق ينفورماتسيا باسقارماسىنىڭ 2 ـ دارەجەلى تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋشىسى گو چياڭ تىلشىگە. تەحنيكالىق تەحنولوگيادا ۇزدىكسىز جاڭالىق اشۋ مەن كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ ۇزدىكسىز ۇزارۋىنا ىلەسە، رايونىمىز كوپ كريستالدى كرەمنى، جالاڭ كريستالدى كرەمنى، كومىرتەكتى كرەمنى كريستالى، ورگانيكالىق كرەمنى، كرەمنى ۇنتاقتى ماتەريال سياقتى كوپ تۇردەگى كرەمنى نەگزدى ماتەريالدار ئونىمىن قالىپتاستىردى. ەلەكتروندىق كوپ كريستالدى كرەمنى كاسىپ سالاسىن ارقاۋ ەتە وتىرىپ، ازوتتى كرەمنى، زىركونى توتىعى، گاز فازالىق كرەمنى قوس توتىعى سياقتى جاڭا ماتەريالدار كاسىپ سالاسى تىزبەگىن كەڭەيتىپ قالىپتاستىرىپ، كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسىن العاشقى قادامدا جەتىلدىردى.

جوعارى، تومەنگى بۇنداعى كاسىپ سالاسى شوعىرى العاشقى قادامدا قالىپتاستى

وسى ەكى كۇندە، شىنجياڭ داڭچۋان جاڭا ەنەرگيا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى (تومەندە قىسقارتىلىپ "داڭچۋان جاڭا ەنەرگياسى" دەلىندى) جاڭادان سالىنعان نىسانىنىڭ 3 ـ ايدىڭ سوڭىندا وندىرىستىك قۇاتقا، ولشەمگە جەتۋى ئۇشىن سوڭعى سناق ەتۋگە دايىندالۋ جۇمىستارىن جۇرگىزدى.

بىلتىر 12 ـ ايدا، داڭچۋان جاڭا ەنەرگياسى 15 گيگاۋاتتىق فوتوۋولتتىق جابدىق بولشەكتەرى جانە سايكەستى قۇرىلعىلار نىسانىن سالىپ وندىرىسكە قوسقان بولاتىن. اتالعان نىساندا جىلىنا 35 مىڭ تونناعا جوعارى تازالىقتاعى كوپ كريستالدى كرەمنى ئوندىرۋ قۇرىلعىسىن سالۋ جوسپارلانعان، ول بيىل 3 ـ ايدىڭ سوڭىندا ئوندىرىس قۇاتىنا جەتكىزىلمەك. نىسان سالىنىپ بولعان سوڭ كوپ كريستالدى كرەمنى ئوندىرۋ قۇاتى جىلىنا 105 مىڭ تونناعا جەتىپ، ئوندىرىس قۇاتىنا جەتكەن سوڭ وندا 120 ـــ 130 مىڭ تونناعا جالپىلىق ئوندىرىس قۇاتى قالىپتاسىپ، سالا بويىنشا ئوندىرىس قۇاتى كولەمى ەڭ ۇلكەن دارا تۇلعالىق قۇرىلعىعا اينالادى.

شحىزى ەكونوميكالىق ـ تەحنيكالىق اشۋ رايونى جاڭا ماتەريالدار كاسىپ باقشاسىنا ورنالاسقان داڭچۋان جاڭا ەنەرگياسى، باستىسى، جوعارى تازالىقتاعى كوپ كريستالدى كرەمنى وندىرۋمەن، وڭدەۋمەن جانە ساتۋمەن اينالىسادى. زەرتتەۋ ـ اشۋ ۇسىنىلمى مەن تەحنيكادا جاڭالىق اشۋعا سۇىنىپ، ەنەرگيانىڭ وزىندىك قۇنى تومەن بولۋ ارتقىشىلىعىمەن جانە كرەمنى كاسىپ سالاسى بازاسى شوعىرىنا ورنالاسقان باسىمدىعىمەن بىرلەستىرىپ، سەرىكتەستىك ينفورماتسيالانعان، زەردەلىلەنگەن ئوندىرىس قوندىرعىلارى مەن جابىق اينالمىدىق جۇمىس جۇرگىزۋ تەحنولوگياسى ارقىلى ساپاسى جوعارى، ەنەرگيا جۇمسالىمى تومەن، وزىندىك قۇنى تومەن جوعارى تازالىقتاعى كوپ كريستالدى كرەمنى ونىمدەرىن ئوندىرۋدى، ئوندىرىس بارىسىندا شيكىزات ـ ماتەريالداردىڭ پايدالانىلۋ ونىمدىلىگى جوعارى، ەنەرگيا جۇمسالىمى تومەن، جاسىل، قورشاعان ورتانى قورعاۋعا ئتيمدى بولۋدى جۇزەگە اسردى.

باستاماشى كاسىپورندارىدى ەنگىزىپ، جوعارعى، تومەنگى بۇندى جەتەكتەپ، كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇ ارىنىنىڭ جەتكىلىكتى بولۋىنا شنايى كەپىلدىك ەتتى.

كومىر، ەلەكتر، كرەمنى ئبر تۇلعالانعان دامۇ جولىنا سۇيەنىپ، شىنجياڭنىڭ كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسىنىڭ تومەنگى بۇننى كرەمنى فوتوۋولتتى جانە ورگانيكالىق كرەمنى سىندى 2 كاسىپ سالاسى تىزبەگىن العاشقى قادامدا قالىپتاستىردى.

2 ـ ايدىڭ 21 ـ كۇنى، ئپشان اۋدانىنا ورنالاسقان حىشىڭ كرەمنى شارۋاشىلىعى كومىر، ەلەكتر، كرەمنى ئبر تۇلعالانعان كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريال اينالمالى ەكونوميكا كاسىپ باقشاسىنىڭ 1 ـ مەرزىمدەگى 100 مىڭ تونناعا لىق سيلوكسان رويىلەن نەگزدى كرەمنيلى كاۋچۇك ئوندىرىس سەحىندا 14 ئوندىرىس جەلىسى تولىق جۇكتەمەمەن ئوندىرىس جۇرگىزىپ، ۴ار كۇنى 300 تونناداى استام ئونىم ئوندىردى. ەل ئشىى بازارىنىڭ ورگانيكالىق كرەمنيگە سۇرانىسىنىڭ ارتۇىنا مەڭزەس، اتالعان سەرىكتەستىكتىڭ كەلەشەگى ينفورماتسيالانعان، زەردەلىلەنگەن ئوندىرىس قوندىرعىلارى مەن جابىق اينالمىدىق جۇمىس جۇرگىزۋ تەحنولوگياسى ارقىلى ساپاسى جوعارى، ەنەرگيا جۇمسالىمى تومەن، وزىندىك قۇنى تومەن جوعارى تازالىقتاعى كوپ كريستالدى كرەمنى ونىمدەرىن ئوندىرۋدى، ئوندىرىس بارىسىندا شيكىزات ـ ماتەريالداردىڭ پايدالانىلۋ ونىمدىلىگى جوعارى، ەنەرگيا جۇمسالىمى تومەن، جاسىل، قورشاعان ورتانى قورعاۋعا ئتيمدى بولۋدى جۇزەگە اسردى.

تىزبەكتى ۇزدىكسىز ۇزارتادى، تولىقتايدى، كەڭەيتەدى، كۇشەيتەدى

اۋتونوميالى رايونىنىڭ ۇكىمەت قىزمەتىنەن بايانداما: سىندا: كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريالدىڭ فوتوۋولت، كرەمنى قوسپا مەتالى، كرەمنى حيميا ونەركاسىبى، كرەمنى ەلەكترون سياقتى تومەنگى بۇننداعى كاسىپ سالالارىنا قاراي تىزبەك ۇزارتۇىن، تىزبەك تولىقتاۋىن بىلگەرىلەتۇ كەرەك، ـ دەپ ورتاعا قويىلدى. ونەركاسىپتىك كرەمنى كاسىپ سالاسى نەگزىن تايانىش ەتىپ، اۋتونوميالى رايون تۇراقتاندىرىلعان نىساندارىدىڭ تياناقتانۇىن، سالىنۇىن، ونىمدىرسكە قوسلۇىن جەدەل بىلگەرىلەتتى.

جىل باسىنان بەرى، حىشىڭ كرەمنى سەرىكتەستىگى كاسىپ سالاسىنىڭ كولەمىن تومەنگى بۇننعا ۇزارتىپ، كوپ كريستالدى كرەمنيگە مول قارجى قوستى. بيىل 3 ـ ايدا، 35 ميلليارد 500 ميلليون يۋان قارجى قوسىلعان كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريال كاسىپ سالالارىن ئبر تۇلعالاندىرۋ نىسانى ئۇرىمجى گانچۋانباۋ ەكونوميكالىق ـ تەحنيكالىق اشۋ رايونىندا قۇرىلىس باستايدى، مەجەمەن 2024 ـ جىلى بۇكىلدەي سالىنىپ بولىپ وندىرىسكە قوسىلادى. بۇل نىسان ونەركاسىپتىك كرەمنى، كوپ كريستالدى كرەمنى، كرەمنى جاپىراقشاسى، فوۋولتتىق باتارەيا، فوتوۋولتتىق جابدىق بولشەكتەرى، فوتوۋولتتىق ەلەكتر شعارۋ سياقتى ەلاردى قامتيدى، نىسان سالىنىپ بولعاننان كەيىن، كرەمنى نەگزدى فوتوۋولتتىق ونىمدەردى جاساۋدان فوتوۋولتتىق ەلەكتر شعارۋدىڭ تومەنگى بۇننىنا دەيىنگى تۇتاس كاسىپ سالاسى تىزبەگىن قامتيدى.

بيىل 6 ـ ايدا سالىنىپ وندىرىسكە قوسىلاتىن حىشىڭ كرەمنى سەرىكتەستىگىنىڭ ئپشاندىعى 400 مىڭ تونناعا ونەركاسىپتىك كرەمنى نىسانى قۇرىلىس جوسپارى بويىنشا تارتىپپەن بىلگەرىلەۋدە، 2 ـ مەرزىمدەك، 3 ـ مەرزىمدەك نىساندار وندىرىسكە قوسىلعاننان كەيىن، ورگانيكالى كرەمنى ئوندىرىس مولشەرى بۇكىل ەلدە ئبرىنشى ورىنعا شعادى.

بيىل، اۋتونوميالى رايون نازاردى تيانشان شەڭبەرى ەكونوميكالىق بەلدەۋى كاسىپ سالاسىن دامىتۇ ستراتەگيالىق سىنا شوعىرلاندىرىپ، بايلىقتى، ەنەرگيانى كادەگە جاراتۇ باسىمدىعىن ساۋلەلەندىرىپ، ئتۇيىندى سالالار مەن شەشۇشى بۇندارداى كوزدەپ، قازىرگى كاسىپ سالاسى بازالارى مەن باقشا ـ رايون ورنالاسىمىن ونان ارى جاقسارتىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ تەحنيكا تىزبەگىن، ئونىم تىزبەگىن، قامداۋ تىزبەگىن جەدەل ۇزارتىپ، تىزبەكتى ۇزدىكسىز ۇزارتىپ، تولىقتاپ، كەڭەيتىپ، كۇشەيتىپ، ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇ قاجەتتى توڭىرەكتەي وتىرىپ ئبر توپ كاسىپ سالاسى ەرەكشەلىگى ايقىن كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريال كاسىپ باقشا رايوندارىن تۇلعالاپ، شىنجياڭنىڭ كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسىنىڭ ۇزدىكسىز جوعارى ساپالى دامۇىن بىلگەرىلەتەدى.

بولاشاقتا، اناعۇرلىم كەمەلدى بولعان كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسى تىزبەگى شىنجياڭنىڭ كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسىن اناعۇرلىم جوعارى دەڭگەيگە كوتەرەدى.

شىنجياڭ دۇڭفاڭ شي ـ ژاڭ جۇندۇڭ كاسىپ باقشاسى ابدىق ئۇشى بايلىعى جاۋاپتىسى شيە حۋا مىنالاردى ئبلەدى: باقشا رايونى ئوندىرىس قۇاتى قۇرىلىسىنىڭ تەبەنىن ارتتىرادى، كوپ كريستالدى كرەمنى 3 ـ مەرزىمدەك نىسانى جابدىقتاردى ورناتۇ، سناۋ كەزەڭنە ئوتىپ، ماشينا جابدىقتاردى سناپ، وندىرۇگە دايىندالدى. سونىمەن بىرگە، جابدىقتاردى وزگەرتۇ، جاپىراقشا ئوندىرىس قابىلەتىن جوعارىلاتۇ ارقىلى كرەمنى نەگزدى جاڭا ماتەريال كاسىپ تىزبەگىن ونان ارى ۇزارتتى.

بيىل، داڭچۋان جاڭا ەنەرگياسى علمى زەرتتەۋ، جاڭالىق اشۋ قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، كوپ كريستالدى كرەمنيدىڭ ئونىم مولشەرىن 130 مىڭ تونناعا توڭىرەگنە جەتكىزىپ، جوعارى تازالىقتاعى كوپ كريستالدى كرەمنى سالاسىنداعى ئوندىرىس قۇاتى، تەحنيكاسى سياقتى جالپىلىق باسىمدىعىن بەكەمدەپ، ارتتىرىپ، ئوزىنىڭ جوعارى تازالىقتاعى كوپ كريستالدى كرەمنى شارۋاشىلىعىن دامىتۇعا سەنىمدى دە پارەندى بايلىق قامتاماسىزدىعىن ازىرلەيدى.

"اۋتونوميالى رايون ەل نشىندەگى كرەمنى نەگزدى كاسپورنداردىڭ ئوندىرىس قۇاتىن كەڭەيتۇ ورايىن مەقتاپ يگەرىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ ويسۇىن ىرىقتىلىقپەن قابىلداپ، ەرەكشەلىگى ايقىن، كاسىپتىڭ شوعىرلانۇ دارەجەسى جوعارى كرەمنى نەگزدى كاسىپ بازاسىن ۇلعايتىپ، كۇشەيتىپ، كاسىپ تىزبەگى كەمەلدى، كاسىپ كولەمى ئبرشالا زور، سايكەستى سەپتەلۇى تولىق الەمدىك دەڭگەيدەگى كرەمنى نەگزدى كاسىپ سالاسى شوعىرىن تۇلعالاۋدى بىلگەرىلەتەدى"، ـ دەدى گو چياڭ.

مۇشە يۇي مەي:
جۇڭگوشا شىياگەرلىك ارقىلى ئتىپتى دە كوپ ناۋقاستى ۋايىمنان ارىلتىپ، قىينشىلعىن شەشەمىن

مندەت وتەۋ جالعاسۇدا

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتىلشسى جاڭ يۇنمەي

2 ـ ايدىڭ 21 ـ كۇنى، ئتىلشى ئۇرىمجى قالالىق 4 ـ حالىق شىياحاناسىنىڭ (شىنجياڭ رۇحانى گيگەنا ورتالىعى) جۇڭگوشا شىياگەرلىك پەن باتىسشا مەدەۋدى ۇشتاسترۇ ئبولىمىنىڭ ناۋقاستار اۋماعىنا كىرگەندە، مۇرىننا كۇشتى ەرمەن ئيسى كەلدى. "بۇل شىياحانامىزدا بىلتىر 7 ـ ايدا جاڭادان قۇرىلعان ئبولىم، جينى 40 ناۋقاس توسەگى بار، قازىرگە دەين جينى 345 ناۋقاستى قابىلداپ مەدەدىك"، ـ دەدى بولمەدە قىزمەتكە جەتەكشىلىك ەتىپ جاتقان مەملەكەتتىك سايازى كەڭەستىڭ شىنجياڭدىعى مۇشەسى، شىياحانانىڭ ورىنباسار باستىعى يۇي مەي.

يۇي مەيدىڭ جۇڭگوشا شىياگەرلىكپەن شۇعىلدانعانىنا 30 جىلعا تايادى. 2020 ـ جىلى 12 ـ ايدا، ول ئۇرىمجى قالالىق جۇڭگوشا شىياگەرلىك شىياحاناسىنان ئۇرىمجى قالالىق 4 ـ حالىق شىياحاناسىنا (شىنجياڭ رۇحانى گيگەنا ورتالىعى) اۋىسىپ كەلدى. كەلە سالا يۇي مەي جۇڭگوشا شىياگەرلىكتىڭ رۇحانى گيگەنا سالاسىندا قولدانىلۇىن زەرتتەۋگە كىرىستى: "جۇڭگوشا شىياگەرلىك كىتاپتارىنان پسيحولوگيالىق كوپتەگەن اۋرۋلاردىڭ بەلگىلەرىن، جۇڭگوشا شىياگەرلىكتى قولدانۇعا قاتىستى نازارياردى بايقاۋعا بولادى، ودان اۋرۋ سەبەبىن انىقتاپ قانا قالماستان، وزىندىك قۇنى بار ەمدەۋ ئتاسىلىن دە تابۋعا بولادى".

جۇڭگوشا شىياگەرلىك ارقىلى ەمدەۋدىڭ ارتقىشلىعىن رۇحانى گيگەنا سالاسىندا ساۋلەلەندىرىپ، ئتىپتى دە كوپ ناۋقاستى ۋايىمنان ارىلتىپ، قىينشىلعىن شەشۇگە بولا ما؟ يۇي مەي امالىات بارىسىندا وسى سۇراۋدىڭ جاۋابىن ىزدەدى.

كوپ وتپەي، شىياحاناداعى جۇڭگوشا شىياگەرلىك دارىندىلارى قوسىنى نەگزىندە ئبر جاڭا ئبولىم قۇرىلدى، "جۇڭگوشا شىياگەرلىك پەن باتىسشا مەدەۋدى ۇشتاسترۇ ئبولىمى جۇڭگوشا شىياگەرلىك ىلىمىندەگى كوپتەگەن دارىندىلاردى وزىنە باۋرادى، ناۋقاستار دا ۇناتتى"، ـ دەدى يۇي مەي، "مەدەۋ ئبولىمى مەدەۋگە قابىلداعان ناۋقاستاردان سىرت، جۇڭگوشا شىياگەرلىك پەن باتىسشا مەدەۋدى ۇشتاسترۇ ئبولىمى باسقا بولمەدەرمەن سەلبەسپ 1300دەن استام ادام ـ رەت بىرلەسپ دياگنوز قويۋعا قاتىناستى. وسىدان رۇحانى گيگەنا سالاسىنىڭ جۇڭگوشا شىياگەرلىككە دەگەن سۇرانىسىنىڭ وتە جوعارى ەكەندىگىن بايقادىق الپ قايتادى، بۇل وتە قولايسىز جاعداي ەدى.

شىنجياڭنىڭ ەرەكشە جەمىس ورمانى ونىمدەرىنىڭ ساپاسى جاقسى، قالىڭ تۇتىنۇشىلاردىڭ جاپىپاي القاۋىنا يە بولعان. الايدا دىڭ حۇڭ اۋدل ـ قىستاقتارعا بارىپ ارالاپ حال ـ جاعداي ۇعىسۇ بارىسىندا كوپتەگەن قىستاق تۇرعىندارىنىڭ شالاندى اۋلاسىنا ئۇيىپ قويعاندىعىن، ئتىپتى، كەيىرەۋلەرىنىڭ شالانى ۴الى ۇزىلمەي اعاش باسىندا تۇرعاندىعىن بايقايدى. "زات اينالىمىنىڭ وزىندىك قۇنى جوعارى بولعاندىقتان، ساتقان كۇننىڭ وزىنە پايدا كورگەننىڭ ورىننا كەرىسىنشە ەسەلەپ زيان تارتىپ، دىقاندارداردىڭ كىرىسى نقپالعا ۇشراۋى مۇمكىن، بۇل جاعداي كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ جەتىستىگىن بەكەمدەۋگە وتە ئتيمىسز"، ـ دەدى ول.

تاۋار قىستاققا جەتكىزىلمەيدى، اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرى دە قىستاقتان شعا المايدى. اقشۋ، حوتان سياقتى جەرلەردەگى ئشنارا زات اينالىمى بازالارىن، سەلبەستىك كووپەراتيۋتەرىن ارالاپ جاعداي ۇعىسۇ، تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزۋ بارىسىندا دىڭ حۇڭ نەگزگى ساتىنىڭ زات اينالىمى جاعىنداعى تولعاقتى، قيىن ماسەلەلەردى مەملەكەتتىك ەكى ماجلىسكە الا بارادى. ول بىلاي دەپ ۇسىنىس بەردى: مەملەكەت وڭتۇستىك شىنجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستىڭ بۇكىل ەلدەگى باسقا ولكەلەرمەن بولعان تاسىمال ارالعىنىڭ الستىعىن، اينالۋ بەكەتىنىڭ كوپ، زات اينالىمى اقسىنىڭ جوعارى بولۋى سياقتى ماسەلەلەردىڭ ورىن تەۋپ وتىرعاندىعىن ويلاستىرا وتىرىپ، عىلىم ـ تەحنيكالىق قاۋىعا ئتىيمدى بولۋدى جۇزەگە اسىرۋ كەرەك".

"ازاماتتاردىڭ سالاماتتىعىن رۇحانى سالاماتتىقتان بولە قاراۋعا بولمايدى، تۇتاس قوعام پسيحولوگيالىق سالاماتتىقتا نازار اۋدارۋدى كۇشەيتۇ ئتىس. سونىمەن بىرگە، مەن ۇز ارتقىشلىعمدى ساۋلەلەندىرىپ، جۇڭگوشا شىياگەرلىك پەن باتىسشا شىياگەرلىك پايدالانىپ، رۇحانى گيگەنا سالاسىندا كوبىرەك ئس تىندىرامىن"، ـ دەدى يۇي مەي.

ئبر جاعنان، امالىات بارىسىندا بەلسەندىلىكپەن نزەنس جاساپ، ەندى ئبر جاعنان، قىزمەتپەن ۇشتاسترىپ، مۇقيات مىندەت اتقارىپ، جاۋاپكەرشىلىگىن ادا ەتتى.

وسى جىلداردا، يۇي مەي تاپسىرعان ۇسىنىس جوبالار جۇڭگوشا شىياگەرلىك، دارىگەرلىك ىستەرىنىڭ دامۇىن ىلگەرىلەتۇ، قوعامدانعان شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۇ جۇيەسى قۇرىلىسى، سوندداي ـ اق پسيحولوگيالىق ساماتتىق جۇيەسى قۇرىلىسى سياقتى مازمۇنداردى قامتىپ، بارلىعنا ۇسىنە العان قاتىستى مەكەمە ـ ورىندار مۇقيات، جۇيەلى جاۋاپ بەردى.

"بۇلاردىڭ ىشىندەگى كەيبىر پىكىرلەر مەن ۇسىنىستار قابىلدانادى"، ـ دەدى يۇي مەي، مىسالى، پسيحولوگيالىق سناق نىسانىن ەرەكشە سالالارمەن شۇعىلداناتىن ادامدارداڭ قىزمەتكە كىرۇىندەگى دەنساۋلىق تەكسەرۋىنە قوسۋ، ورتا، باستاۋىش مەكتەپ تاربيەسى كەزەڭىندەگى جاستار مەن وسپىرىمدەردىڭ پسيحولوگيالىق سالاماتتىعىنا كوڭىل ئبولۋ، قوعامدانعان پسيحولوگيالىق سالاماتتىق اقىل ـ كەڭەسى جانە قىزمەت وتەيتىن دارىندى شوعىرىن جەتىلدىرۇ سياقتىلار.

بيىل، يۇي مەي نازارىن تاعى رۇحانى گيگەنامەن شۇعىلداناتىن قىزمەتكەرلەرگە اۋدارادى. "ئبىر جىلدان استام ۋاقىتتىق قىزمەت ارقىلى، مەن رۇحانى گيگەنا سالاسىندعى مامان شىياگەر ـ سەسترالاردىڭ ئتىپتى دە كوپ تۇسىنىك پەن كوڭىل ئبولۋدى قاجەت ەتەتىندىگىن بايقادىم"، ـ دەدى يۇي مەي، كوپتەگەن ادامدار رۇحانى گيگەنا سالاسندعى شىياگەرلەر ناۋقاستاردىڭ پسيحولوگيالىق ماسەلەلەرىن شەشىدى دەپ قارايدى، ال بۇل كاسىپتىك قىزمەتكەرلەردىڭ دە ئبىرشاما اۋىر پسيحولوگيالىق اۋىرتپالىعى بولاتىندىعىن اڭعارىتىن ادامدار تىم از. وسى كاسىپتىك قىزمەتكەرلەرگە كوبىرەك كوڭىل ئبولىپ، قامقورلىق جاساپ، ولاردىڭ ناۋقاستارعا اناعۇرلىم ويداعداي قىزمەت وتەۋىنە، قوعامنىڭ پسيحولوگيالىق سالاماتتىق جۇيەسى قۇرىلىسىنا قىزمەت وتەۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ كەرەك.

قالا، اۋىلعا جەتكىزۋدىڭ "ەڭ سوڭعى ئبر كيلومەترىن" كۇن ىلگەرى تۇتاستىردى

ۇسىنىس جوبالاردى، كەڭەس جوبالاردى قاداعالاۋ

□ انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتىلشسى جاڭ يۇنمەي

"بىلتىر مەن مەملەكەتتىك ەكى ماجلىستە ورتاعا قويعان «وڭتۇستىك شىنجياڭداعى زات اينالىمى سالاسىنىڭ قوسىمشا قاراجاتى تەبىنىن كۇشەيتۇ جونىندەگى ۇسىنىس جوبا» قاتىستى مينيسترلىك ـ كوميتەتتەردىڭ ايرىقشا ئمان بەرۇىنە يە بولدى، كەزەكتە قاتىستى قىزمەتتەر تارتىپپەن ىلگەرىلەتىلۇدە"، ـ دەدى 2 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى مەملەكەتتىك ساياسى كەڭەستىڭ شىنجياڭدا تۇراتىن مۇشەسى دىڭ حۇڭ.

وسى ۇسىنىس جوبانىڭ ورتاعا قويىلۇى دىڭ حۇڭ ات سالسقان ئبر رەتكى جىلۋ اتاۋ قيىمىمەن قاتىستى.

2019 ـ جىلى جۇڭگو گومىندىڭ توڭكەرىستىك كوميتەتى شىنجياڭ رايوندىق كوميتەتى كەلپىن اۋدانى يۇىرچي اۋىلى ارايماق قىستاعىندداعى بالالارعا ئبرسپىرا ۇيرەنۇ قۇرالدارى سياقتىلاردى ساتىپ الدى، الايدا زاتتىى تەڭ پوچتا ارقىلى اۋدان قالاشعىنا جولداۋ كەرەك بولعاندىقتان "ۇعسۇ، تىيمدىلىك جاساۋ، توعىسترۇ" بويىنشا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتىنىڭ مۇشەلەرى اۋتوكولكىپەن قىستاقتا الپ قايتادى، بۇل وتە قولايسىز جاعداي ەدى.

شىنجياڭنىڭ ەرەكشە جەمىس ورمانى ونىمدەرىنىڭ ساپاسى جاقسى، قالىڭ تۇتىنۇشىلاردىڭ جاپىپاي القاۋىنا يە بولعان. الايدا دىڭ حۇڭ اۋدل ـ قىستاقتارعا بارىپ ارالاپ حال ـ جاعداي ۇعىسۇ بارىسىندا كوپتەگەن قىستاق تۇرعىندارىنىڭ شالاندى اۋلاسىنا ئۇيىپ قويعاندىعىن، ئتىپتى، كەيىرەۋلەرىنىڭ شالانى ۴الى ۇزىلمەي اعاش باسىندا تۇرعاندىعىن بايقايدى. "زات اينالىمىنىڭ وزىندىك قۇنى جوعارى بولعاندىقتان، ساتقان كۇننىڭ وزىنە پايدا كورگەننىڭ ورىننا كەرىسىنشە ەسەلەپ زيان تارتىپ، دىقاندارداردىڭ كىرىسى نقپالعا ۇشراۋى مۇمكىن، بۇل جاعداي كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ جەتىستىگىن بەكەمدەۋگە وتە ئتيمىسز"، ـ دەدى ول.

تاۋار قىستاققا جەتكىزىلمەيدى، اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرى دە قىستاقتان شعا المايدى. اقشۋ، حوتان سياقتى جەرلەردەگى ئشنارا زات اينالىمى بازالارىن، سەلبەستىك كووپەراتيۋتەرىن